HARVARD
MEDICAL LIBRARY

IN THE
Francis A. Countway
Library of Medicine
BOSTON

Metzger

S. G. L. Cat. 1st Ser. IX, 228.

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
Open Knowledge Commons and Harvard Medical School

http://www.archive.org/details/bcdnervorumprimi00metz

B. C. D.

NERVORUM
PRIMI PARIS
HISTORIAM

GRAVISSIMI MEDICORUM ORDINIS

INDULTU

PRO LICENTIA

DOCTORIS GRADUM PETENDI

DIE VI AUGUSTI MDCCLXVI.

SOLEMNITER DEFENDET

JOHANNES DANIEL METZGER,

ARGENTINENSIS.

H. L. Q. C.

ARGENTINÆ, apud CHRISTMANN & LEVRAULT,
Regiæ Intendentiæ Typographos.

LIBERALITATIS

SCHENCKBECHERIANÆ

DNN. DISPENSATORUM

ILLUSTRI COLLEGIO

VIRIS

NOBILISSIMIS, AMPLISSIMIS,

PRUDENTISSIMO

CONSULTISSIMIS, EXPERIENTISSIMO

EXCELLENTISSIMIS

DE RE PUBLICA ÆQUE AC LITERARIA

ÆTERNUM MERITIS

MÆCENATIBUS,

PATRONIS,

FAUTORIBUS SUIS

USQUE COLENDIS,

OBSERVANDIS, VENERANDIS,

GRATISSIMI

BENEFICIORUMQUE

NUNQUAM NON MEMORIS ANIMI

PUBLICUM DATURUS TESTIMONIUM

SPECIMEN HOC INAUGURALE

SACRUM ESSE VOLUIT

AUTOR.

PROŒMIUM.

LABORARE Phyſiologen ſuis, forſan nunquam extricandis dubiis, in ea præſertim parte, quæ encephali nervorumque naturam tractat, dolent quotidie boni omnes, qui quantum ex ea obſcuritate incertitudinis in practicam Medicinæ partem redundet, ſatis experiuntur. Exercuit quidem ea res, ex quo experimentorum in Phyſicen introducta eſt autoritas, maximorum virorum ingenia, gaudemusque hodie immortalibus WILLISII, VIEUSSENII, HALLERI, MEKELII, aliorumque inventis, quibus non parum illuſtrata eſt nervorum doctrina: ſed ea eſt organi hujus abſcondita compoſitio, ut plurima ſuperſint, quæ tantorum virorum perſpicaciam effugerunt & vix hucusque adnotata ſunt; inter quæ refero nervorum primi paris, cujus hiſtoriam pandere ſuſcepi, origines, decurſum, diviſionem atque ſubſtantiam. Equidem auſus non fuiſſem, eum ingredi campum, meoſque exiguos labores, tantorum virorum operibus ſubjungere niſi ad illud commoviſſet

me autoritas *Viri Nobiliſſimi Experientiſſimique* JOHANNIS FRIDERICI LOBSTEINII, *Medicinæ Doctoris*, & *Scholæana tomicæ patriæ Pro-Demonſtratoris celeberrimi*, Patroni, & Præceptoris mei uſque colendi : retulit nempe *Vir Experientiſſimus*, ſe ante hos quinque annos nervorum olfactoriorum e cortice & medulla mixtam ſubſtantiam, in Noſocomio regio, auditoribus demonſtraſſe; quam maxime dein gaviſum eſſe, cum prodeunte Ill. HALLERI *Elem. Phyſiol.* T. IV. perſpiceret, celeberrimum hunc virum eandem quoque adnotaviſſe; ea tamen cum differentia, quod Ill. HALLERUS eandem plerumque ſolummodo ſe vidiſſe dicat, ipſe autem *Vir Expp.* conſtantem obſervarit : monuit itaque me, ut ad ſcribendum alias coactus, autorum ſuper ea re monumenta evolverem, nervorumque ipſorum anatomiam inſtituerem : morem geſſi *Viro Experientiſſimo*, qui manuductione ſua tironem adjuvare non dedignatus eſt. Evolvi, quotquot perquirere potui anatomicarum rerum ſcriptores, quorum teſtimonia chronologico digeſſi ordine; nervos ipſos multoties, cadavera ſecando, luſtravi, & ecce Tibi. B. L. laborum meorum fructum. Non poſſum non maximas hic referre gratias amico ſuaviſſimo Cl. AURRAN, *Scholæ anatomicæ regiæ facundiſſimo Demonſtratori*, qui cadaverum ad hoc opus neceſſariam copiam mihi generoſe conceſſit. Tandem, Benevole Lector, ignorare te nolim, quod diu de exhibenda Tibi figura cogitaverim, qua deſcriptionem meam illuſtrarem; poſtquam autem animo perpenderam, nervorum mixtam ſubſtantiam nulla arte rite pingi poſſe, potiusque fore obſcuriorem figuram, quam ipſa mea verba, illud conſilii derelinquere decrevi, potiſſimum cum multæ extent egregiæ figuræ, quæ nervorum ortum decurſumque optime reddunt.

§. 1.

UNANIMIS hodie Anatomicorum conſenſus primum nervorum par illud ſalutat, quod elevato cerebro ſub anterioribus ejus lobis, ad nares migrare, oſſisque cribriformis ſubire videmus foramina; hinc olfactui præeſſe concludimus; ſecus ac veteres, qui autore MARINO (*a*) ſeptem faciebant nervorum paria, ab opticis orſi. Illos veneranda antiquitas, nervorum titulo ſatis quidem alias prodiga, ex eorum tamen numero excluſit, cavos eſſe contendit, impoſuitque nomen *proceſſuum mammillarium*, cum duplici officio, ut nempe odoratum quidem exercerent, cerebri vero quoque excrementa in nares deveherent ex anterioribus ejus ventriculis eos fungi crederent. Quid Anatomicorum & præteriti & noſtri ævi præcipui de illis ſenſerint, brevibus juvat exponere.

§. 2.

Nulla ſane corporis humani pars eſt, ſive horum nervorum originem, ſive ſubſtantiam, ſive uſum ſpectes, quæ tot inter autores diſſidiis a GALENO ad noſtra uſque tempora locum dederit, antea quam contra antiquitatis præjudicium vicerit rei veritas. Vetuſtiſſima, quæ nobis de illis ſuperſunt veſtigia CLAUDIO GALENO debemus, ſecundo poſt HIPPOCRATEM artis medendi ſtatori, quamvis ante eum notos fuiſſe ex pluribus autorum locis colligere ſit. Maximi ingenii viro egregia in rem medicam merita eſſe, nec ultima noſtra poſteritas oblivioni tradet,

(*a*) *apud GALENUM de diſſect. nervorum C. VI. Oper. omn. ex nona junt. edit.* Venetiis 1625.

ſtabitque ſemper firma ejus in Obſervando fides : in Anatomicis tamen rebus minus felix, humani quoque aliquid paſſus eſt, cum (*b*) » cerebri proceſſus ad nares pertinentes » emunctorium eſſe, traderet, per quod vapores ad cerebrum, ſeroſitatesque e cerebro libere irent redirentque, » nec a peritiſſimis anatomicorum eos nervis annumerari, » quod nervorum productiones non habeant, quomodo » reliquæ, neque extra oſſa excidant ». Ita falli ſe paſſus eſt venerandus ſenex, non ſentiens, dividi in ramos & ex oſſe exire non facere ad nervi naturam. Abſit tamen quicquam laudis ei idcirco detrahamus, quod hos ramos negaverit, atque ductum per nervos noſtros tranſire ſtatuerit, pauciſſimos enim homines ſive nullos, ſimias vero maxime diſſecuerat, atque ita brutorum fabricam ad hominem præcipitanter nimis tranſtulerat.

§. 3.

Triſtem hic conſpicimus hiatum in Medicorum faſtis, nec ullum inventis celebre nomen videmus per longam annorum ſeriem. Qui enim per plurima a GALENO ſecula vixerunt Medici religioni ducebant, aliud quid ſentire, quam quod ipſe pronunciaverat; præterquam enim, quod animum ab experimentis alienum habebant, funeſtum illud Αυτος εφα, quod tam efficaciter artis noſtræ incrementa hodiernis adhuc diebus retardat, eorum animis pertinaciter inhærebat. Miraberis ita certe quam maxime & unicum illud, quod ex obſcuriſſimis hiſce ſeculis eruere datum fuit, veritatis teſtimonium : nempe, cum obliti fere fuiſſent Medici anatomicæ artis, ſurrexit ſeptimo incirca a C. N. ſeculo

(*b*) *de uſu partium L. VIII. C. VI. L. IX. C. I. C. VIII. C. IX.*

Monachus Græcus, THEOPHILUS PROTOSPATHARIUS, qui eam excolendo, ſcriptiſque illuſtrando nomini ſuo celebritatem conciliavit : ille autem, cum de nervis noſtris loquitur, ita dicit (*c*) » primum par nervorum ex » primis cerebri ventriculis exiens, ad utrumque naſi foramen diſcurrit, inque cauſa eſt ut odoramenta cerebrum ſentiat . . . . hi narium meatus prope cerebrum » ſunt, ſemperque patent ». Brutis potius, quam hominibus ad ſectiones ſuas pium Monachum uſum fuiſſe, ex deſcriptione nervorum merito concludo ; quod autem ad veritatem propius, quam GALENUS acceſſerit, perſpicaciæpro, illis ſeculis maximæ, laudes omnino meretur.

§. 4.

Mittimus Græcos, triumque ſeculorum præterſcandimus ſpatium, quæ nulla nervorum noſtrorum veſtigia nobis exhibuerunt, ut ad Arabes, ad quos noſtram artem eis temporibus tranſiiſſe, Medicorum hiſtoria tradit, devolvamur. Utinam egregiorum virorum ſcripta vel ipſa rimari, vel genuinis ſaltem verſionibus redditis lætari poſſemus ; plurima certe egregia, quæ nobis vel nova vel ignota ſunt, in iis extare notata merito ſuſpicamur, quandoquidem ab iis quæ ad nos de illis pervenerunt, ad reliqua concludere licet : ut unicum modo tangam ; quantum ſcilicet illis ideo debemus, quod eccoproticorum inventione effecerint, ut debiliſſima nunc corpora purgare ſecuro audeamus, quibus Græci draſtica ſua exhibere nunquam poterant ? Sed extra cancellos vagor ; redeo in viam. Anatomica in Arabum libris pauca reperiunda ſunt, quippe

(*c*) *de corporis H. fabrica, Junio Paulo Craſſo Patavius interprete L. IV. C. XII.* Baſil. 1539.

quos religio a ſectionibus prohibebat ; nonnulla tamen de nervis noſtris habet , quem eorum principem nominant AVICENNA, quæ quidem ex GALENO exſcripta eſſe, facile intelligitur. (*d*) » Primi paris nervorum (*de opticis lo-* » *quitur*) principium eſt ex fundo duorum ventriculorum » cerebri antecedentium , apud duorum additamentorum » vicinitatem mammillarum extremitatibus ſimilium , qui- » bus fit odoratus ». Viro parum vel plane non anatomico, deque arte cæterum optime merito, facile ignoſcimus, quod quæ ipſe experiri non poterat , aliorum fide receperit.

§. 5.

Hæc ſunt ea , quæ de nervis noſtris ex quatuordecim prioribus a C. N. ſeculis , quibus non tantum noſtræ artis, ſed reliquarum fere omnium ſcientiarum hiſtoria profundiſſimis tenebris merſa eſt, expedire potuimus monumenta. Et ita ducit nos temporum ordo ab Arabibus ad Latino-barbaros , penes quos Medicinam nunc tranſiiſſe, offendimus , quorumque nonnulli & Anatomiæ hucusque neglectum ſtudium iterum revocarunt. Inter hos eminet , quem vulgo primum anatomici compendii autorem tradunt , MUNDINUS , qui ſatis barbaro , pro genio illius ſeculi, ſtylo , rudium ſuarum diſſectionum , conſcriptam deſcriptionem nobis reliquit. Haud ita tamen infelix ille in nervorum noſtrorum delineatione fuit , parumque abfuit , quin vere nervos agnoſceret , niſi , credo , GALENI obſtitiſſet autoritas : Ita enim loquitur (*e*) » elevato leviter » cerebro ſtatim tibi apparebunt duæ carunculæ ſimillimæ

(*d*) *Can. Med. Lib. I. Fen. I. Doctr. v. C. II.* Baſil. 1556. Edit. Rinii.

(*e*) *Anatom. p. 51.* Marpurg. 1541.

» capitibus mammillarum, & in ſubſtantia apparent ſimiles » ſubſtantiæ cerebri & ideo a medullari ſubſtantia ſunt » ortæ, velatæ ſubtiliſſimo panniculo, quæ dicitur pia » mater; & ideo fragiles ſunt ſatis ». Longius a vero aberrat ALEXANDER BENEDICTUS, quando » (*f*) ge- » minæ, inquit, anteriores cerebri carunculæ mammarum » papillis haud abſimiles, molles non nervoſæ, nec in » nervorum numero conſtitutæ, ſpirandi facultatem ſine » medio complent, ad quos fumidus odor permeat ex fo- » ramento, quod in cartilagine intra ſtephanitidem ſitum » eſt: Hæc cum Ariſtotele congruere videntur, qui a na- » ribus ad cerebrum nullum nervum pertinere aſſeverat » nec ullus eſt, qui eam ſyzygiam viderit ». MICHAEL porro SAVANAROLA noſtros nervos » cornua ſimilia ca- » pitibus mammillarum appellat » (*g*): MATTHEUS DE GRADIBUS » carunculas, nominat, mammillares aſſimi- » latas duobus capitibus mammillarum, quæ ſunt de ſub- » ſtantia cerebri (*h*): GALEOTTUS MARCIUS NAR- NIENSIS loquitur de » canalibus a naribus ad cerebrum » admodum brevibus (*i*) ». His ſubjungimus JACOBUM BERENGARIUM, MUNDINI commentatorem, qui ea fere tradit, quæ GALENUS aut MUNDINUS jam dixe- rant (*k*). Fuerunt tamen & in hoc ſeculo, qui nervos noſtros pro veris reciperent, ACHILLINUS nempe (*l*), &

(*f*) *de re medica L. IV. C. III.* Baſil. 1549.
(*g*) *Practica major Tract. VI. C. 5. Rubr. I. p. 94.* Venet. 1560.
(*h*) *Practica C. de anatom. naſi p. 3.* Venet. 1502.
(*i*) *de homine L. II. F. XXX. p. 1.* Taurini 1517.
(*k*) *Iſagoge in Anat. C. de nerv. a cerebro ortis.*
(*l*) *vid. Georg. Martin. Comment. in Euſtach. T. A. ad T. XVIII. p. 171.*

GABRIEL A ZERBIS qui eos tertium par nervorum e cranio erumpentium fecit (*m*).

§. 6.

Læti emergimus ex tenebris, ſuavemque aſpicimus lucem, reviviſcente nunc ſedecimo a C. N. ſeculo magis magisque anatomiæ cultu. Videmus nimirum ſurgere primum ſanæ Anatomiæ ſtatorem ANDREAM VESALIUM, qui novo conamine per ſe experiri auſus, non veterum libros, ſed naturam perſcrutandam eſſe docuit; in eo certe magnis illis viris æquiparandus, qui in reliquis ſcientiis Scholaſticorum ſomnia deſtruxerunt. Utinam tantum valuiſſet apud coævos autoritate, quantum apud poſteros! ſed in eo ipſo magnorum virorum ſortem eſt expertus, qui nunquam non cum invidia & præjudiciis certare coguntur. Non impoſuit viro in Anatomicis verſatiſſimo GALENI autoritas, in cujus erroribus coarguendis fere eſt totus, quin vere nervos eſſe, quos proceſſus mammillares veteres appellabant, perſpexerit, docueritque: „ Utrinque, enim ait (*n*) » a cerebro alba mollisque prodit ſubſtantia, quæ » in progreſſu etiam cerebro tenuis membranæ interventu » colligatur, quouſque ad ſinus octavi capitis oſſis pertin- » gat, qui olfactus organis privatim parantur ». Porro docet, eas ad ſinuum finem decurrere cerebro proxime accumbentes, additque: » Hi proceſſus cerebri ductu, colore, » formaque nervis correſpondent, quamvis interim nervis » ipſis longe molliores ſint, pauloque (quod ad teretem » ſpectat formam) profundiores ». Ampliſſimis deinde

(*m*) *vid. Ill. de Haller. Elem. Phyſ. T. IV. L. X. Sect. VI.* §. *XVIII. not. e.*

(*n*) *De corp. hum. fabr. Lib. IV, Cap. 3. pag. 322.* Baſil. 1743.

verbis MARINUM, GALENUM reliquosque Veteres reprehendit, » quod eos nervorum nomine non dignati ſint, quod» que pituitam crediderint ex ventriculis anterioribus per » mammillares proceſſus tranſire, cum tamen in illis quoque » animalibus, quibus cum ventriculis continui ſunt, non niſi » cæcum ſaccum ſiſtant, narium cavitati neutiquam conti» nuum » ; primus cæterum vaginas ramorum nervi in foramina oſſis cribriformis intrantium, a dura matre datas, excitat. Sunt quidem, quæ in magni viri deſcriptione ſuperflua duxeris, ſunt quæ deſideraveris ; abſit tamen eum ideo notemus, quod non perfecerit, quæ tamen felicibus avibus incepit. Eſt aliquid fregiſſe glaciem, poſterisque rectam monſtraſſe viam. Nervorum in figura delineatio parum feliciter pictori ceſſit ; eam tamen plures poſt VESALIUM autores in ſuos libros receperunt.

§. 7.

Frequentius nunc incidi hominum cadavera, Anatomica res inde maxima incrementa capere, pluraque egregiorum virorum ſcriptis mandata opera prodire cœperunt, quæ hodie adhuc poſſidemus ; inter eos fuerunt quidem, qui VESALII premerent tramites, nervosque noſtros pro veris agnoſcerent, plures vero GALENI, quam ſuis oculis videre maluerunt, hujusque de illis placita ſequi. Nec mirum ſane idem contigiſſe nervis noſtris, quod maximis Medicinæ inventis contigit fatum : quantas enim expertus eſt contradictiones HARVÆUS, cum ſanguinis circulum, totius Medicinæ hodie baſin, detexerit ? Quantas HALLERUS, cum irritabilitatem explicaret ? Quantas alii egregii viri, quorum nomina vel inventa hic accumulare extra meos me duceret limites. Hiſtoriam autem nervorum noſtrorum ut eo clariorem exhibeam, ordine illos primo autores, qui

eos in hunc cenſum receperunt, recenſebimus; illos autem, qui cum veteribus hanc dignitatem illis denegarunt, poſtea producemus; cum illud primum monuerimus, diſtingui his temporibus cœpiſſe inter nervos olfactorios ipſos, illisque appenſos proceſſus mammillares.

§. 8.

Primum itaque inter veritatis teſtes ponimus LEONARDUM FUCHSIUM, qui prolixo ſatis ſermone (*o*) » nullum » eſſe ductum, docet, qui e cerebro per proceſſus mammillares pituitam duceret, nec hæc eſſe odorandi organa, ſed albam mollemque quandam ſubſtantiam, nervis » non abſimilem, qui in proceſſu cerebro tenuis membranæ ope colligantur, inde abſcedunt, & antrorſum » magis protenſi ad ſuum finem deſinunt, cerebro interim proxime accumbentes; VESALII non tantum mentem, ſed & verba in FUCHSIO ſubinde agnoſcis. Audacter magis pronunciat NICOLAUS MASSA, quando (*p*) inquit, » primum igitur, quod non ſine maxima admiratione » videbis, eſt par nervorum deſcendentium ad nares, qui » habent manifeſtum proceſſum .... deſcendunt per duos » meatus ad nares, & figuntur in parietibus narium, & » per iſtos nervos fit ſenſus odoratus, neque hoc repugnat » veritati, tametſi GALENUS noluit has ſubſtantias nervos » vocare ». Porro probat » reliquis nervis ſubſtantia, figura & colore ſimiles eſſe, tandemque ita concludit » ergo » iſte erit primus par nervorum, qui deſcendit ad nares ». Obſcure magis CONSTANTIUS VAROLIUS loquitur,

---

(*o*) *De corp. hum. fabr. Epitome altera Lib. VI. Cap. XI. fol. 123. p. b.* Lugdun. 1555.

(*p*) *Lib. introduc. anatom. Cap. XXXIX. fol. 87.* Venet. 1536.

quando » ductus nerveos a media cerebri magnitudine ad » ſupremam narium partem proficiſci » dicit (*q*). Ita & VALVERDA » duo proceſſus, inquit, albi quidem illi, » molles, tenuesque, ac ejuſdem fere tum ſubſtantiæ tum » figuræ cum cæteris nervis e cèrebro prodeuntibus licet » paulo teneriores minusque teretes emergunt e cerebri » ſubſtantia » (*r*); figuras cæterum ſubjungens Veſalianas. Clarioribus iterum utitur verbis ARCHANGELUS PICOLHOMINI quando (*s*) » ſub nervis opticis proxime, poſteriore item medullæ parte, cui quartus ventriculus aſſiſtit, naſci dicit, nervos odoratorios, qui longius „ progredientes inter cerebrum & os ſphenoïdis, hinc „ ſurſum iter capeſſentes, perveniunt utrinque unus, in „ ſuperiorem anterioremque cerebri partem, atque inſinuantur in duas craſſiuſculas partes, quæ tametſi proprio nomine ſint deſtitutæ, putandæ tamen ſunt odorandi inſtrumenta propria ...... unde mirari ſubit „ omnes, qui de re anatomica ſcripſerunt, quorum nemo „ fuit, qui hæc ſua odorandi organa, nervorum nomine „ dignaverit, quaſi nervi non ſint „. Eodem modo FELIX PLATERUS „ nervos (*t*), qui olfactus organa dicuntur, „ profunde admodum e cerebri ſubſtantia emergentes & „ ſub cerebro tenui illi membrana connexos, latentes, „ latos, nonnihil antrorſum ad ſinum oſſis cribroſi ſepto „ diſtinctum ferri „ docet, figurisque non ita malis eos

(*q*) *Anatom. ſ. de reſol. corp. hum. Lib. I. cap. V.* Francof. 1591.

(*r*) *Viv. imag. part. corp. hum. Lib. V. Tab. II. fig. 12. lit. o. Et L. VII. T. I. fig. I. Lit. f.* Antwerpiæ 1572. *Et ejuſd. Anat. corp. hum.* Venet. 1598. *Lib. VII. C. XV.*

(*s*) *Prælectionum anatom. Lib. V. Lect. V. pag. 263.* Rom. 1586.

(*t*) *De corp. hum. ſtructura & uſu in Tab. & Icon. Lib. III. Tab. XXXIII. fig. 1. 2. litt. CC. FF. pag. 122.* Ex officina Froben. 1583.

exhibet. RIOLANUS *pater* (*u*) „ proceſſus mammillares „ inter nervorum paria poſſe enumerari , etiamſi extra „ calvariam non ferantur „ affirmat. ADRIANUS SPIGELIUS nervos olfactorios octavum par conſtituit (*x*), aſſeritque „ oriri ex ſede , quæ ſupra auditus foramina eſt „ & non ſpernendis figuris eos pingit. JULIUS porro CASSERIUS » proceſſus mammillares ſine concavitate eſſe , „ dicit, (*y*) & a tergo nervis copulari , qui cerebri contigui , & quaſi continui exiſtunt , hactenus incogniti , „ aut ſaltem a nemine literis revelati „. Figura , quam ex homine ſiſtit , earum quas hactenus excitavimus optima apparuit. Tandem & JOH. a COLLE horum virorum numero accenſendum eſſe apud Ill. HALLERUM vidimus (*z*).

§. 9.

Paucis his , quos antiqua præjudicia rejeciſſe monuimus , ſubjungendi nunc illi , qui veterum hoc ſeculo cauſam ſunt amplexi. Priusquam autem id operis aggrediamur , de BARTHOLOMÆO EUSTACHIO nobis dicendum eſſe duximus , cujus in Anatomicam artem merita celebrat Medicorum reſpublica. Quis enim eſt , quem lateat pulcherrimum illud opus , tabulæ nimirum ejus anatomicæ ? quas iniqua ſors juſto diutius luci eripuit , quarumque ab ipſo magno viro conſcriptam explicationem deſideramus ; cui deſiderio explendo nequidem magni alias profectoris

(*u*) *Opuſc. anatom : Animadv. in Anat. Laurent. pag. 180. de nervis.* Lond. 1649.

(*x*) *De corp hum. fabrica Lib VII. C. II. Tab. 1. & Lib. X. Tab. 9.* Amſtelod. 1645.

(*y*) *Pentæſtheſeion Lib. III. Cap. XIX org. olfac. Tab. VII. fig. 1, 2.* Francf. 1610.

(*z*) *Elem. Phyſiol. loco citato.*

MARIÆ LANCISII vires ſuffecerunt, ſed conſummatiſſimi noſtri ævi anatomici opera requirebatur, Illuſtris ſcilicet B. S. ALBINI, cujus doctiſſima in *ſummi anatomici* (ita enim illum vocare amat) tabulas commentatio ita utile nobis illud opus effecit, ut an plus in eo autori, an commentatori debeamus? facile decidi nequeat. Dedit quidem EUSTACHIUS nervorum noſtrorum iconem a vero non abludentem (*a*), an autem pro veris nervis habuerit, dubius hæreo, crediderim tamen, pro ejus in VESALIUM injuſto odio, GALENI autem nimio amore, ab hujus potius quam illius ſtetiſſe ſententia.

§. 10.

Breviter nunc recenſibimus autorum cum veteribus ſentientium turbam: & quidem JODOCUS VUILLICHIUS nervos noſtros „ duas caruncuIas inſtar papillarum mulie„ brium appellat (*b*): GABRIEL FALLOPIUS „ per proceſſus mammillares aërem & vapores ad cerebri ventriculos deferri „ arbitratur (*c*). GUINTERUS ANDERNACUS „ duo proceſſus cerebri ad nares pertinentes nervorum „ conjugiis annumerari non debere „ aſſerit (*d*): nec nervis eos adnumerat CAROLUS STEPHANUS (*e*): „ Magis „ proceſſus quoſdam cerebri, quam nervos eſſe „ VIDUS VIDIUS (*f*): REALDUS COLUMBUS (*g*) „ proceſſus

(*a*) *Tab. XVII. & XVIII.*
(*b*) *Comment. anatom. Lib. III. Cap. XII. pag 160.* Argent. 1544.
(*c*) *Obſerv. anatom. pag. 450. in oper. omn.* Francof. 1684.
(*d*) *Inſtitut. anatom. Lib. III pag. 88.* Baſil. 1539.
(*e*) *De diſſect. part. corp. hum. Lib. II. C. 49. & Lib. III. pag. 44.* Paris. 1545.
(*f*) *Anatom. Lib. III. Cap. II. oper. omn.* Francof. ad Mœn. 1626.
(*g*) *De re anatom. Lib. VIII. Cap. II. pag. 193.* Venet. 1559.

„ mammillares in anteriore cerebro circa ipſius baſin oriri; „ oblongos, tenueſque eſſe, ex ipſa cerebri ſubſtantia „ conſtare, tenui duntaxat membrana involutos „ docet: ANDREAS LAURENTIUS (*h*) „ nervos eſſe, negat, quod „ duplici tunica non velantur „ adjecitque figuram: JACOBUS BORDINGIUS (*i*), quem verbotenus exſcripſit JOHANNES BOKELIUS (*k*) nervorum titulo eos ornare negat „ quod extra cranium non ferantur „: LODOICUS porro VASSÆUS „ duos canales ex anterioribus ventri- „ culis olfactus inſtrumentum perficere, hiſque craſſam „ meningem operimentum præbere foraminulentum & ra- „ rum „ docet (*l*). CASPARUS TALIACOTIUS VESALIUM perſtringit, quod hac in re diverſam a GALENO foverit ſententiam (*m*): nec aliter docuerunt VOLCHERUS COITER (*n*), RIOLANUS *filius* (*o*), C. BAUHINUS (*p*) C. BARTHOLINUS (*q*), C. HOFFMANNUS (*r*), & denique CONRADUS SCHNEIDERUS (*s*), qui membranæ narium prima deſcriptione ſatis alias clarus, acri ſuo ſtylo, novaque abſurda opinione eam gloriam multum temperavit.

(*h*) *Hiſt. anatom. corp. hum. Lib. IV. Cap. XVII.* Francof. 1600.
(*i*) *Phyſiolog. C. CXXXIII. pag. 384.* Roſtoch. 1591.
(*k*) *Anatom. v. deſcriptio part. corp. hum. Lib. V. C. XX. fol. 222.* Helmſtad. 1588.
(*l*) *Tab. in Anatom. corp. hum. Tab. III. fol. 27.* Paris 1553.
(*m*) *De curtorum Chirurg. Lib. I. Cap. IV. pag. 15. & C. VII. pag. 23. & 26.* Venet. 1597.
(*n*) *Antropograph. Lib. IV. C. 11. pag. 391.* Francof. 1626.
(*o*) *Tab. extern. & intern. part. corp. hum. pag. 107.* Norimb. 1523.
(*p*) *Inſtitut. anatom. pag. 157.* Francof. 1616.
(*q*) *De vero olfactus org. pag. 4.* Hafn. 1679.
(*r*) *Inſtitut. medic. Lib. II. Cap. 65.* Lugd. *1645.*
(*s*) *De oſſe cribriformi*, ab init.. Wittemb. 1655.

§. 11.

Hæc fere eſt hiſtoria controverſiarum , quas excitavit inter autores ſedecimi ſeculi quæſtio de proceſſibus mammillaribus in nervorum numerum recipiendis, aut ex illo proſcribendis : nec deſiit ea lis ſequentis ſeculi Anatomicos agitare, quamvis renaſcentibus magis magiſque litteris minus reformidare cœperint eruditi veterum errores expungere; quam quidem felicem epocham tangere nondum poſſumus, at labentem tamen jam per cordatos viros eorum autoritatem videmus. Producimus nimirum hic primum GUERNERUM ROLFINCIUM, qui ampliſſimo aliquot capitum ſermone nervorum noſtrorum cauſam tractat. Diſtinguit vero ille cum præteriti ſeculi Anatomicis inter proceſſus papillares & ipſos nervos odoratorios, ac utroſque ample deſcribit (*t*) : Incipit a proceſſibus, quos tam ex brutis quam ex homine ita delineat : „ Papillæ oriuntur ab ipſa cerebri ſubſtantia anteriori, & maxime quidem ejus corticoſa cinerea parte, cujus etiam colorem „ imitantur : videnturque eſſe ventriculorum productiones: „ faciem oſſi apponunt cribroſo dura matre veſtito : a „ tergo nervis copulantur. In brutis & præcipue bobus „ majores ſunt non tam mammillis & uberibus, quam „ ipſorum papillis ſimiles .... In bobus & præcipue ove „ craſſiſſimi ſunt, non ſolum quintuplo, verum decuplo „ mole ſua hominis proceſſus ſuperant .... Manifeſte „ etiam ſunt perforati, foramine ex ventriculis in illos „ pervio ...... In homine ſunt minores, meatus etiam „ ex ventriculis in eoſdem non adeo conſpicuus eſt......

(*t*) *Diſſertat. Anat. L. IV. C. XXVI. p. 703. C. XXVII. p. 706 & C. XXX. p. 710.* Norinberg. 1656.

„ neque noſtram idem effugere potuit aciem foramen „ : hucuſque de proceſſibus loquitur ROLFINCIUS, tranſit inde ad nervos, de quibus ita loquitur : „ Nervi utrinque a „ poſtica medullæ cerebri parte, ultra foramen proceſſus „ petroſi, quod nervum quinti paris admittit oriuntur ; „ antrorſum procedunt : in proceſſus priores ſeſe inſinuant, „ ita tamen, ut totos nervos ex totis eximere queamus pro- „ ceſſibus .... nervi hi cavi non ſunt ad ſenſum, neque „ ex pluribus filamentis conſtant „. Omnino laudanda egregii viri circa nervos noſtros opera, quamvis ſubinde a vero quoque ſatis aberret, & a SCHNEIDERI ſententia decipi ſe paſſus ſit, ut eorum uſum in olfaciendo rejiceret. In eo tamen non parum de iis meruit, quod primus animadverterit miſtam eorum tam ex corticali, quam medullari ſubſtantia compoſitionem ; obque eam rationem eos primi ſenſorii vices gerere, ubi odores ad nares pervenerunt, exiſtimavit. Cum eo conſentiunt NATH. HIGHMORUS (*u*), H. ARNISÆUS (*x*), & THEOD. SCHENCKIUS ROLFINCII verbis ſubinde uſus (*y*). Contradicunt, proque Veteribus militant ROBERTUS FLUDD (*z*), GEORG. GRASSECCIUS (*a*) & DOM. DE MARCHETTIS (*b*) irrito tamen conatu.

§. 12.

Læti nunc illa felicia tempora ſalutamus, quibus diffi-

(*u*) *Diſquiſitio corp. hum. L. III. P. II. C. VI. p. 242.* Hagæcom. 1651.

(*x*) *apud HALLER. l. c.*

(*y*) *Schola part. corp. hum. Sect. VI. P. III. C. VIII. p. 246.* Ienæ 1644.

(*z*) *Amphith. Anat. reg. ſumm. L. II. C. VIII.* Francof. 1623.

(*a*) *Examen Mikrok Cl. II. Sect. VII. fig. II.* Argent. 1605.

(*b*) *Anatom. C. XIV. p. 195.* Hardev. 1656.

cillima Anatomes pars, quæ hucuſque ex libris potius quam ex Natura diſcebatur, novum accepit reformatorem THOMAM WILLISIUM, qui pertinacibus laboribus, eas quas nervorum diſſectio fovet difficultates, vicit feliciter, illamque autoritatem ſibi meruit, ut fluctuantia hactenus Anatomicorum dubia figeret, ſuosque numeros univerſo conſenſu videret recipi. Pronunciavit ille tandem, olfactus organa veros eſſe nervos, eosque primum par fecit eorum, qui a cerebro oriuntur: in eo tamen humanæ ſortis, quæ ab erroribus ſibi temperare non poteſt, quoque particeps, quod brutorum ſtructuram nimis præcipitanter ad hominem tranſtulerit, deſcriptionemque nervorum noſtrorum dederit humanæ fabricæ minus accommodatam. Audiamus loquentem (*c*): „ cerebri prora, „ inquit, ſi parum elevetur, protinus in conſpectum ve„ niunt proceſſus mammillares, una cum nervis olfacto„ riis iisdem appenſis, quibus ad inſertionem diſſectis in „ utroque proceſſu cavitas apparebit; hæc in vitulis am„ pla & rotunda eſt, item aqua & limpida impleta; ſed „ in utroque nervo olfactorio cavitas manifeſta reperitur, „ utrinque ad ventriculos cerebri anteriores continuata, „ cui ſi immiſſo ſiphone inſuffletur ſtatim tota cerebri mo„ les intumeſcet „: & alio iterum loco ita de eis dicit: „ inter nervos e cranio oriundos olfactorii, ſeu qui vulgo „ proceſſus mammillares dicuntur, agmen ducunt... Hi „ nervi e cruribus medullæ oblongatæ inter corpora ſtriata „ & thalamos nervorum proficiſcuntur; & cavitate mani„ feſta præditi, pone eadem corpora ſtriata in priorem cere„ bri ventriculum dehiſcunt ... his nervis latis & amplis

(*c*) *Anat. cerebr. C. I. pag. 3. fig. I. DD. & C. XXI. p. 73. Oper. omn.* Amſtel. 1682.

„ prope corpora ſtriata exortis, atque illinc ſub cerebri „ baſi anterius protenſis, ſenſim moles ſua augetur, donec „ in proceſſus rotundos mammillis ſimiles, quibus uterque „ oſſis cribroſi ſinus oblinitur, evadunt. Intra hujus oſſis „ lacunar, nervi adhuc uſque molles, & teneri tunicas „ duræ matris ſortiuntur, quibuſcum in plures fibras & „ filamenta diviſi, & foramina cribriformis oſſis pertran- „ ſeuntes, cranio egrediuntur: unde tubulatas narium „ cavernas delati & quaquaverſus diſtributi, membranæ „ labyrinthos iſtos oblinenti inſeruntur „. Egregia eſſet ſummi viri nervorum noſtrorum deſcriptio niſi in eo labi ſe paſſus fuiſſet quod cavitatem in hominum nervis mani- feſtam dixerit, idque eo magis dolendum, quo major ejus, merito quidem, fuit apud poſteros autoritas, qua effectum eſt, ut illam cavitatem ſtatuerent omnes, qui maluerunt libros exſcribere quam Naturam. Figuram quam adjicit WILLISIUS Naturæ non ſatis convenire reperi.

§. 13.

Nondum quieſcimus a litibus, malamque Veterum cau- ſam, a viris bene alias meritis videmus propugnari. Nam- que ROLFINCUM, WILLISIUM, reliquoſque qui cum iis ſentiebant, acriter aggreſſus eſt ISBRANDUS DIEMER- BROECK, vir toto ſuo animo ita Galenicus, ut & ejus errores veneraretur: „ proceſſus mammillares, contendit „ (*d*), recte a veteribus e nervorum numero eſſe rejectos, „ & male quibuſdam in eum cenſum venire; oriri ex ce- „ rebri medulla globoſa & ventriculis anterioribus „ con- tra WILLISIUM diſputat; „ ductus pituitoſos eſſe, coli „ officio fungi, aque nervorum natura alieniſſimos eſſe „

(*d*) *Anatom. L. III. C. VIII. p. 521.* Genev. 1687.

plurium paginarum ſermone probare nititur; habetque non longe a ſe diſſentientem JOH. BOHNIUM (*e*). Invaluit tamen contra pertinacis GALENI ſectatoris clamores WILLISII autoritas, quo magis perfectum eſt rei anatomicæ ſtudium. Receperunt nervos noſtros in decem e cranio erumpentium numerum CAROLUS FRACASSATUS, cavitatem quoque in eis ſtatuens (*f*), RICHARDUS LOWER, cujus de nervis noſtris merita eo magis celebramus, quod clariſſimis verbis eam in eorum ſtructura notabilem miſcelam e cortice & medulla, de qua infra plura delibabimus, indicaverit, poſt ROLFINCIUM primus (*g*): JACOBUS A BRUNN, qui experimentis edoctus eſt nullum eſſe ductum, qui e ventriculis per hos nervos ad nares exiret, eoſque apte ſatis deſcribit (*h*): MAURIC. HOFFMANNUS, (*i*) THOM. BARTHOLINUS, (*k*) JOHAN. VESLINGIUS, (*l*), GERARDUS BLASIUS (*m*), qui tamen eos cum SCHNEIDERO ab odorandi officio excludit; DANIEL TAUVRY (*n*), qui cavitatem in iis nervis exiſtere iterum præfracte negavit; GODOFREDUS BIDLOO, qui ſplendidis quidem iconibus Anatomicam rem ditavit, in noſtris tamen nervis depingendis minus felix fuit; ductum autem non in nervorum ſubſtantia, ſed inflatis ejus tuni-

(*e*) *Circ. Anat. Phyſ. p. 339.* Lipſiæ 1710.
(*f*) *Epiſt. ad Marc. Malp. in hujus oper. omn. p. 143.* Lugd. Bat. 1683.
(*g*) *Tract. de Cord. C. VI. p. 254. ſqq.* Lugd. Bat. 1740.
(*h*) *Diſſ. de gland. duod. & pituit. p. 180.* Frfrt. & Heidelb. 1715.
(*i*) *Id. Mach. Hum. Anat. Phyſ. Sect. XXIII. n. 21.* Altorf. 1703.
(*k*) *Inſtit. Anat. Libell. III. C. II.* Lugd. 1677.
(*l*) *Syntagm. Anat. C. XIV.* Amſtel. 1666.
(*m*) *Comment. in VESLING. Synt. Anat. l. c.*
(*n*) *Anatom. nova, P. II. C. IX. p. 361.* Ulmæ 1694.

cis reperit, candideque indicavit (*o*); HENRICUS GLASERUS, qui eum ductum iterum revocavit (*p*) JOHANNES VAN HORNE (*q*), DUVERNEY (*r*), auris humanæ hucuſque optimus deſcriptor, qui in egregia inverſi cerebri icone, nervorum noſtrorum unam originem non male expreſſit; JOHANNES MUNIKS (*s*) cujus deſcriptio inter optimas, Naturæque maxime convenientes militat, & JOH. denique MURALTUS (*t*).

§. 14.

Nimis quieti Anatomicorum inſervierat WILLISIUS ſuis laboribus, nec quicquam hactenus novi in ea Anatomes parte, quæ nervos tractat, detectum fuit, cum omnes ejus inventis, maximo ſcientiæ decremento, acquieſcerent; animadvertit eam in arte maculam magnus nervorum profector RAYMONDUS VIEUSSENS, ſibique illius detergendæ gloriam ſumſit, nec parum certe noſtram ſcientiam auxit: ſi WILLISIO illud debemus, quod ſua autoritate nervos noſtros pro talibus recipi fecerit, debemus viciſſim Doctori Monſpelienſi, quod ab ejus erroribus liber nervorum ortum, ſubſtantiam, atque uſum ita accurate rimatus ſit, ut plus in hoc præſtitiſſe quam WILLISIUM recte mihi videar exiſtimare. „ Primam, inquit (*u*), nervorum, qui intra cranium oriuntur conjugationem,

(*o*) *Anatom. corp. hum. T. IX. Fig. I.* Amſtel. 1685.
(*p*) *Tract. de Cerebro C. II. p. 55. ſqq.* Baſil. 1680,
(*q*) *Mikrokoſm.* §. *LIV. p. 80 ſqq.* Lugd. Batav. 1675.
(*r*) *Traité de l'org. de l'ouïe, Partie I. p. 46. Planche IX. Fig. I.*
(*s*) *de re anatom. liber.* §. *LVI. p. 167. Traj. ad Rhen. 1697.*
(*t*) *Anatom. Coll. lect. XXX.* Norimb. 1687.
(*u*) *Neurograph. univ. L. III. C. II. p. 163.* Lugduni, 1716, & T. IV. fig. exhibet.

„ nervi olfactorii , vulgo proceſſus mammillares dicti ,
„ conſtituunt , videlicet , quod ante cæteras omnes , ori-
„ ginem ſuam habeant ; etenim illi pluribus fibrillis me-
„ dullaribus conſtant , quarum aliæ e poſticis , aliæ ex
„ anticis baſeos cerebri lobis , & aliæ e tractibus albis e
„ media ovalis centri regione eductis emergunt : atque
„ adeo ipſarum radices , quæ late diffunduntur , cæterum
„ e cerebro prodeuntium nervorum radicibus anteriores
„ ſunt . . . . . cum ad latera proceſſus , criſtæ galli nomine
„ donati pervenerunt , ubi in homine ſubalbi , in ove ,
„ vitulo , & pleriſque aliis animalibus ſubalbo cinerei ap-
„ parent , tenellulas plures in fibrillulas dividuntur , quæ
„ ut extra calvariæ ſpecum emergant , per exigua tran-
„ ſeunt foramina , quæ oſſi ethmoïdi juxta criſtam galli
„ inciſa ſunt ; & pia craſſaque meninge obductæ nares
„ ſubeunt , ubi in tenui ac papilloſa carne terminantur „.
Sequentibus dein verbis ductum in nervis nullum eſſe ido-
neis probat argumentis. Genuina hæc VIEUSSENII ner-
vorum noſtrorum deſcriptio , eorundemque in figura de-
lineatio in eo ſolum argui poterunt , quod doctiſſimus vir
diffuſas eorum origines perpetuas ſtatuat, in quibus tamen
Naturam variare deprehendi : cæterum tertiam hic vide-
mus de peculiari eorum ſtructura animadverſionem. Liceat
tandem , quos exeunte ſeculo videmus floruiſſe Anatomi-
cos nomine tantum excitare , quod peculiaria de nervis
noſtris merita non habeant , receptam jam ubique ſenten-
tiam ſecuti , DIONIS (*x*) , BOURDON (*y*) , DROUIN
(*z*) , & GUILIELMUM denique COWPERUM (*a*) qui in

(*x*) *Anatomie de l'homme. Demonſtr. ſept. p. 393.* Paris 1690.
(*y*) *Deſcription Anatom. art. XIII. p. 408.* Paris 1687.
(*z*) *Deſcription du Cerveau. Ch. IV. p. 28.* Paris 1691.
(*a*) *Anatom. corp. hum. Tab. IX. Fig. I.* Lugd. Batav. 1739.

ſplendido ſuo, ſed alienis ſpoliis pleno opere, nervos noſtros BIDLOI icone pinxit.

§. 15.

Produximus, quæ pertinaciter inquirendo, potuimus eruere monumenta nervorum noſtrorum a GALENO ad finem ſeculi ſuperioris uſque: videmus nunc lites compoſitas, nervos olfactorios jure ſuo gaudentes, vixque aliquem de veritate hac dubitantem autorem. Imperfectum tamen opus contexiſſe mihi viderer, niſi & ea, quæ noſtri ſeculi maximi proſectores de his nervis dixerunt, in medium proferrem; conſpicimus hic ſtatim celeberrimum in arte anatomica æque ac chirurgica virum FRIDERICUM RUYSCHIUM, injectionis anatomicæ parentem candidiſſimum, qui ſuo *veni & vide* hypotheſium fallacias felici ſidere ex arte fugare alloboravit, non potuit virum ſumma fide in experiundo celebrem fallere vel ſpecies rerum, vel aliorum autoritas, quin nervos noſtros pro veris agnoſceret, meritoque dubitaret, an WILLISIUS cavitatem in hominis cerebro eos tranſeuntem viderit (*b*), figuram cæterum inverſi cerebri exhibet, qua veriorem, tam quoad nervos noſtros, quam quoad reliquas partes, non novi. Primum nervorum par quoque olfactorios conſtituit JOH. RAUIUS, famoſus RUYSCHII adverſarius (*c*). Ab his tranſimus ad HENRICUM RIDLEY, cerebri ſectorem celebrem, quem tamen honoris gratia potius nominamus, quam quod priva ſibi habeat de nervis noſtris merita „ uni-

(*b*) *Epiſt. Probl. T. II. Reſp. ad Epiſt. XII. p. 13. T. XIII.*
(*c*) *Colleg. Anatom. in append. ad Valent. Theatr. Zootom. n°. 111. p. 108.* Francof. ad M. 1720.

„ cam, dicit (*d*), accuratiſſimo ſcrutinio reperire ſe po-
„ tuiſſe originem nervi olfactorii, nempe ab anteriore &
„ inferiore parte crurum medullæ oblongatæ „ reprehenditque VIEUSSENIUM, quod tam diffuſas eorum origines tradiderit; iconem vero inverſi cerebri valde obſcuram dedit. Curatius in nervorum noſtrorum tam origines, quam ſubſtantiam inquiſiviſſe videtur doctiſſimus Italus DOMINICUS SANTORINI, novis circa faciei muſculos inventis alias clarus; ille enim „ triplici, docet (*e*),
„ origine gaudere nervos olfactorios, quarum longior me-
„ dullaris tractus a finibus poſterioris cerebri lobi emergit;
„ reliquæ duæ prope originem bifidæ, altera ab exteriore,
„ altera ab interiore medullaris cerebri ſubſtantiæ latere
„ proficiſcuntur, abire porro in quandam cinereæ ſub-
„ ſtantiæ ſimilem protuberantiam, quæ tamen non niſi
„ medullaris & rara ſit: ſulcum porro ſibi peculiarem
„ percurrere ad os ethmoïdis uſque cui neminem viderit
„ in cerebro ſimilem „. Hæc omnino a noſtris, quæ infra proponenda habemus, parum abludunt. Hiſce liceat addere CHRISTIANUM LANGIUM, qui recentiorum quoque contra veteres ſententiam amplecti nullus dubitat (*f*). Doleo autem ingenii humani vices, quando video, virum alias non ignobilem, ADRIANUM SLEVOGTIUM (*g*)
„ ſpecioſis (ut Ill. HALLERI verbis utar) & autoritatibus
„ & experimentis demonſtrare ſatagere, eſſe etiam homini

(*d*) *Anatom. cerebr. C. XVI. p. 138. in Ephem. natur. cur. append. ad ann. IX & X. Decur. III.*

(*e*) *Obſerv. anat. §. XIII. p. 62.* Venet. 1724.

(*f*) *Diſſert. de odor. ejusque læſionibus C. I. §. X. XI. XII. p. 96 ſqq. in oper. omn. Part. III.* Lipſ. 1704.

(*g*) *Diſput. anat. Select. ab ALB. HALLER. edit. volum. II. Diſp. XXXVIII. de proceſſ. mammill. ex nerv. olfact. num. exemptis.*

„ cavos proceſſus mammillares , neque nervorum ſpecie „ ad nares deſcendere „ ; lepida quidem ac literato viro ſcilicet digna uſus eſt ille methodo , in probanda ſua ſententia , quandoquidem VESALIUM , ROLFINCIUM , VIEUSSENIUM , alioſque clariſſimos viros erraſſe , GALENUM vero & DIEMERBRŒKIUM vera docuiſſe ex tripode quaſi pronunciat.

§. 16.

Miſſo SLEVOGTIO ad reliquos ſeculi noſtri autores tranſeundum eſt , quorum quidem multi ſyſtemata Anatomica ex aliorum potius libris deſcribere , quam ex Natura maluerunt , & aliorum tam verbis quam iconibus libros ſuos exornarunt ; quorum facile princeps JACOBUS MANGETUS , cui in eo ſcibendi genere neminem facile palmam prærepturum eſſe credo , ubi de nervis noſtris agit (*h*) , WILLISII , BIDLOI & VIEUSSENII figuris , RIDLEYI vero verbis , tanquam ſuis audacter uſus eſt : multi vero Anatomicorum noſtrorum temporum non infimi , meritis cæterum circa artem noſtram non carentes , de nervis noſtris nihil novi protulerunt , ideoque eos nominatim tantum recenſere liceat : PHILIPPUS nempe VERHEYEN (*i*) , DRAKE (*k*) , CHESELDEN (*l*) , LAUR. HEISTER (*m*) , FRID. CASSEBOHM (*n*) , A. MONRO (*o*) , &

(*h*) *Theatr. anat. L. IV. C. II. T. XCVI. fig. 1. 3. T. ſqq. fig. 2.* Genev. 1716.

(*i*) *Anatom. L. I. Tract. IV. C. VI. p. 219. Tab. XXIV. fig. 4.* Bruxell. 1710.

(*k*) *Anthropol. nova. Book III. Ch. IV. p. 277.* Lond. 1750.

(*l*) *Anat. of hum. Body Book III. Ch. XV .p. 230.* Lond. 1750.

(*m*) *Compend. anat.* §. *286 in fin &* §. *299.* Altorf. & Norimb. 1727.

(*n*) *Method. ſec. pp. 372 , 380 , 643 , & 651.*

(*o*) *Tract. tres , de nerv. de mot. cordis & ductu thorac. p. 87.* Harling. 1763.

GEORG. MARTINIUS (*p*), qui quædam circa eorundem hiſtoriam quoque congeſſit. Magis, ſicut de omni re anatomica, ita & de nervis noſtris meruit ſyſtematicorum ſeculi noſtri coryphæus immortalis WINSLOWIUS, ex cujus deſcriptione, ut noſtris majorem conciliemus autoritatem, ea quæ ad ſcopum noſtrum faciunt, e re erit, hic exhibere (*q*) » la premiere paire des nerfs de la moëlle » allongée ou nerfs olfactifs, autrefois appellés productions » mammillaires, naiſſent par des fibres médullaires anté- » rieurement & extérieurement de la partie inférieure des » éminences du cerveau, appellées vulgairement corps » cannelés, entre les lobes antérieurs & les moiens .... » Dans ce trajet ils reçoivent encore quelques fibres me- » dullaires, des lobes antérieurs du cerveau, ... En » deſcendant par les trous ils ſont accompagnés des deux » lames de la dure-mere, comme d'autant de gaines par- » ticulieres ». Quæ Ill. Vir vidit, ſcriptiſque conſignavit, eadem & docuerunt Cel. LE CAT (*r*) atque Cl. LIEUTAUD (*s*), magno WINSLOWIO dignus diſcipulus.

Dum de ſeculi noſtri maximis Anatomicis verba facio, religioni ducerem, eorum facile principes ANTONIUM VALSALVAM, BAPTISTAM MORGAGNI, B. S. ALBINUM, MEKELIUM, celeberrima certe nomina, ſilentio præterire, quæ & ultima noſtra poſteritas celebrabit; in eorum tamen immortalibus ſcriptis nulla de nervis noſtris peculiaria reperire potui.

(*p*) *l. c.* §. *5. not. l.*

(*q*) *Expoſition anatom. T. III. Traité des nerfs. p. 142.* Amſt. 1752.

(*r*) *Traité des ſens p. 31. de l'odor.* Amſtel. 1744.

(*s*) *Eſſais anatom. Sect. V. art. V. p. 430.* Paris 1742.

§. 17.

Conſulto omnium, quos perquirentis diligentia inſpicere potuit, Autorum anatomicorum mentionem præmiſi, antequam illum producerem, quem omnis Medicorum Respublica, tanquam Phyſiologiæ reformatorem & lumen ſuſpicit, quem nec ventura ſilebunt ſecula, nec ignotum rapiet ſub nube vetuſtas, ALBERTUM HALLERUM. Quem latent illuſtris Viri in Anatomen & præcipue Vaſorum, in Phyſiologen & Botanicen merita? Quis non novit immortalia ejus experimenta, quibus partim antiquas evertit hypotheſes, partim, quæ natura hucuſque celabat, luci expoſuit? Quis non miratur immortalia opera, quibus eas quas excoluit Ill. Vir ſcientias auxit. Sileamus nos reliqua, ejuſque ſolummodo circa nervos noſtros merita celebremus, in quibus illud peculiare iterum revocavit, quod a magnis quibuſdam Viris annotatum fuiſſe ſupra monuimus, miſcelam nempe ſubſtantiarum cerebri. Audiamus ipſa Ill. Viri verba: (*t*) » origo nervi in homine duplex mihi in- » notuit. Earum prior, recta, brevis, eſt ex fine infe- » riore lobi anterioris cerebri, ex principio crurum cere- » bri. Accedit altera ex lobi anterioris & poſterioris in- » tervallo, cumque priori confluit, ſed tamen ab ante- » riore lobo, pleriſque fibris disjectis nata, quarum una » prælonga, & ex lobo poſteriori & ex intervallo utri- » uſque provenit. Ea antrorſum introrſum ad priorem » illam accedit. Ita factus nervus planiuſculus antrorſum » prodit, in luci ſulco, qui ipſi in cerebri anteriori lobo » proprius paratur, ſenſimque uti ad oſſis cribroſi fora- » mina accedit, dilatatur, demumque in filamenta ad

(*t*) *Elem. phyſ. T. IV. Lib. X. Sect. VI. §. XIII.*

» palmæ modum dividitur. Plerumque rubellum corticiſque ſimilem vidi, & in avibus manifeſto ſuo colore a » nervo naſali altero quinti, humani ſimili, diſtinguitur. » Filamenta denique in vaginas a dura matre natas accipiuntur, inque nares ſubeunt. Egreſſa dureſcere lego ». Hanc illuſtris Viri deſcriptionem rimare ulterius, adque naturam conferre poſtquam decreveram, cadaverum iteratis ſectionibus, nervorum olfactoriorum origines, decurſum, ſubſtantiam, ac diviſionem, eo quem mox tradam modo, inveſtigavi.

§. 18.

Priuſquam autem ad ipſum horum tractationem tranſeam, illud monuiſſe neceſſe erit, quod eam, quam Cl. VIEUSSENS primus fecit, & Ill. HALLERUS quoque recepit, corporis ſtriati diviſionem tanquam optimam, pro norma deſcriptionis meæ mihi ſumſerim, ideoque meo ſcopo, credo, ſatisfaciam, dum eandem ipſius Cl. Viri verbis lectoribus ſub oculos pono: » interiorem, inquit, baſeos cerebri ſubſtantiam, habita figuræ & ſitus illius ratione, ſtriata corpora inferna exteriora nuncupamus: quæ in anteriora » & poſteriora dividimus: quod utrinque ſubſtantia medullaris craſſiorem nervum referens tranſverſim & nonnihil oblique ipſis interjecta ſit: quam proinde tractum » medullarem tranſverſum, & nonnihil obliquum nominamus » (*u*). Hanc Cl. Viri diviſionem memori animo tenens, deſumta ex baſi cranii tota cerebri mole, luſtrare incepi nervorum olfactoriorum origines: tectas illas deprehendi partim a confluxu nervorum opticorum, partim ab arteriæ carotidis trunco ramiſque, partim a cohærentia arachnoïdæ, qua anteriores cerebri lobi cum poſterioribus

(*u*) *L. I. C. XIII. p. 83. pingit T. XIV.*

nectuntur, diviſis his ſemotiſque, atque tota aperta Sylvii fiſſura, nervorum noſtrorum principia ſubluxerunt; aſt ut conſpicua plane evaderent, piam matrem, quæ in his locis vaſculoſiſſima nervorum origines nunquam non operiebat, caute detraxi, quo integros nervos conſpicuos ita deſcribere datum fuit: gaudent nempe principiis duobus medullaribus, longius oritur ex angulo fiſſuræ Sylvii, lato nonnunquam principio, nonnunquam acuminato, repit anteriora verſus, incurvato ductu, & appropinquat fiſſuræ, quæ cerebri anteriores lobos conſtanti dividit lege; in eo inceſſu, argenteo quaſi colore ludens, meat per cineream corporis ſtriati inferioris & anterioris ſubſtantiam, jungit ſe ibidem locorum alteri principio medullari, nuncque prope loborum diſcrimen in nervum degenerare incipit: hoc brevius ortum trahit ex diſtincto limite, qui corpus ſtriatum anterius intereſt & poſterius, recta via antrorſum ruit, dictoque modo priori immergitur: hæc duo principia medullaria, nervi formam in ſua conjunctione induentia, arripiunt ſecum a duobus ſui lateribus loborum anteriorum cerebri ſubſtantiam corticalem, in filamentorum quoque naturam degenerantem, quæ in itinere cum medullaribus juxta ſe invicem incedunt, ita ut eorum ordines alternare diceres, atque producuntur diſtincte ad nervorum uſque inſertionem & diviſionem per oſſis ethmoïdis laminam cribroſam.

§. 19.

Nervi noſtri in ſua a margine loborum origine lati ſunt, qualem latitudinem adumbrat VIEUSSENIUS (*x*), in ſulcis baſi loborum cerebri anteriorum inſcriptis incedunt, quo in progreſſu eorum diameter ad viſum minuitur, at-

(*x*) *l. c.*

que ubi laminæ cribroſæ appropinquant, latior rurſum evadit, ſulci, quibus conditi latent, triangularibus gaudent ſectionibus, quarum apices ſurſum reſpiciunt, baſes deorſum, profundiores illi in medio, duo extrema verſus magis ſuperficiales, unde quoque nervi, illa profunditate merſi, aliquid de ſua ſubſtantia amiſiſſe videntur: cæterum ſulci figuram accurate exprimunt, applanati in ſuperficie intima, ſuperius terminantur acuminato fine, ac undiquaque ſeſe accommodant lateribus ſulci, & planitiei oſſis per quam incedunt, tandem quaſi tumefacti immergunt ſe foveis ad latera criſtæ galli conſpicuis. Vaginas integras à duobus cerebri involucris nervi noſtri nacti ſunt: primum enim arachnoïdea lobos inveſtiens cerebri eos tranſcendit, eorumque latam ſuperſiciem inveſtit; deinde pia meninx, circumvolutiones cerebri obducens, ubi ex ſulcis illis emergit, immittit ſe quoque ſulcis, qui nervos noſtros recipiunt, arcte eos amplectitur, alteroque extremo rurſus ſeſe attollit, iterque ſuum continuat ſuper reliquam lobi corticalem ſubſtantiam; hæc ab utroque utriuſque nervi latere arcte arachnoïdæ cohæret, quo vaginis ſatis firmis teneantur nervi: hi tenelli nervi, ubi expanduntur in eum, quem adeo celebrarunt Veteres proceſſum mammillarem, abeunt in ramos numeroſiſſimos, quibus recipiendis facta ſunt foraminula illa cribroſum os pertundentia, hæc tranſeunt perpendiculariter fere deſcendendo, quilibet ſua a dura matre facta vagina incluſus, inque palmæ modum diſtribuuntur ſupra membranam, quæ conchæ ſuperioris cribroſi oſſis convexam partem inveſtit; tertium quoque vidi ſemel aut bis medullare principium ad nervos noſtros accedere, ex interſtitiis anteriorum loborum cerebri prope principium crurum cerebri, quod ex fundo ventriculorum anteriorum videbatur exire, atque tegebatur papilla, quæ ſubſtantiam corticalem

loborum cerebri anteriorum, ubi continui ſunt, terminat, minus tamen reliquis filamentis conſpicuum.

Ductum tandem, quem Veteres in nervis noſtris ſtatuerunt, quemque WILLISIUS, DIEMERBRŒCK, SLEVOGT, aliique iterum excitarunt, quoque experiri ad rem meam pertinere credidi. Itaque tam in homine, quam brutis tentavi, an flatu vel per extrema nervorum ad anteriores ventriculos pervenirem, vel ex ventriculis ad nervorum extrema; & quidem in homine ductum per nervorum ſubſtantiam nullum, vel in recentiſſimis, qua potuit fieri, cerebris tranſire expertus ſum, ſed flatum vidi tunicam nervorum ſupra dictam elevare, quod BIDLOUM quoque vidiſſe §. 15 recenſui: alia autem plane eſt fabrica animalium, prout in ovium, vitulorum, porcorum & cuniculorum cerebris mihi adparuit; nervi nempe olfactorii a media cerebri baſi oriuntur, antrorſum procedunt & expanduntur uterque ſupra ſaccum cæcum, cujus cavitas cum illa ventriculorum anteriorum ita continua eſt, ut immiſſo tubulo in foramen, quod e latere externo corporis ſtriati collocatur, omnino infletur, videturque factus eſſe ut cerebri laterales ventriculi, alias pro animalis œconomia nimis arcti futuri, expanſionem huic idoneam nanciſcantur: illi ſacci, eo majores, cæteris paribus, quo minus eſt animal, parietes habent duplici ſtrato efformatos, interiore corticali, exteriore medullari.

Uſum nervorum olfactoriorum indicat ipſum nomen, ſatisque probatum eſt conſiſtere in exercendo odoratu, quod nemo unquam niſi SCHNEIDERUS (*y*) in dubium revocavit, cujus tamen abſurda ſententia felici ſidere hodie e ſaniori Phyſiologe eſt expulſa.

(*y*) *l. c.* §. *19. not. s.*

§. 20.

Supereſt, ut rationem peculiaris nervorum noſtrorum compoſitionis ex cortice & medulla inquiram, phœnomeni rari & admiratione omnino digni, cum medulla huc uſque ſola eo privilegio donata fuerit, nervorum ſubſtantiam efficiendi, cortex autem nuſquam in eis viſus ſit, niſi nervi intercoſtalis ganglia, eorumque ramos huc trahere velis. Perſuaſum cæterum omnibus fuerat, in baſi cerebri, medulla oblongata, atque ſpinali ideo medullam extus, corticem intus poſuiſſe naturam, ut liquido illa emitteret nervos, nec per corticem illis tranſeundum eſſet. Labirintho hic me ſentio implicitum, ex quo, ut me extricem, undique quærendum eſt filum: etenim dum potiora, quæ hodie Phyſiologos dividunt, de nervorum natura ſyſtemata attento animo rimor, non ſatis video, cui faveant noſtri nervi hypotheſi; aut ex cujus legibus rarum noſtrum phœnomenon explicari poſſit; interim, quæ mihi probabiliora viſa ſunt, modeſte proponam, ex ipſa rerum inſpectione deſumta. Cortex illa dicitur ſpirituum fautoribus ſubſtantia, in qua fluidum paratur, quod appenſis fiſtulis medulloſis, inque nervos collectis tranſmittatur, quo ſuas functiones ſubire poſſint. An igitur ideo cortex nervis noſtris intermixtus eſt, ut medullaribus fiſtulis in ſuo decurſu fluidum infundat adjiciatque per medullares nervorum origines advenienti, quæ haud ſatis ſuo cortici vicinæ ſint? Non fuiſſe hunc finem Naturæ apparet, ex perpetua nec omnibus locis æquali utriuſque ſubſtantiæ diſtributione in filamenta, quæ mechanico modo ſeſe in medio accommodant baſi cranii, ipſiusque nervi ſulco (z), ita ut ſatis quiſque

(z) *vid.* §. *19. p. 29.*

videat, non æqualiter omnibus medullaribus fiſtulis ita proſpectum iri, immeritamque præ reliquis fore nervorum noſtrorum prærogativam. An ideo ſaltem corticalis hic requirebatur ſubſtantia, ut medullæ nervorum nimis a cortice ſuo remotæ per iſtam fabricam elaboraretur fluidum, & ita juſta quantitas expleretur, cum omnes reliqui nervi a vicino cortice oriantur? Non ſinit admittere id ortus nervorum, quem § 19 dixi, ſatis vicinus certe tantæ corticis moli, quæ non ſolum ſpiritibus pro olfactu ciendo ſufficeret, ſed ſuperaret quoque illam nervorum quinti aut octavi paris & ſpinalis medullæ, qui omnes ex medulla, exigua certe corticis portione ditata originem trahunt. An ita favent nervi noſtri iſti theoriæ, ut ſpirituum quoque circulationem manifeſte probent, quod nempe orta ex ſtriatis corporibus medulla eos derivet, revehatque cortex, ſive derivet hic, revehatque illa? Impoſſibile id eſſe probant repercuſſionis leges, quibus efficeretur, ut motus in fluido excitatus aut deſtrueretur, aut ita infringeretur ut momentanea eſſe ſenſatio non poſſet, dum recens ſecretum obviam fieret retrogredienti.

§. 21.

Nec habet, quod magis ſatisfaciat eorum hypotheſis, qui medullæ pulpam ipſam ſenſibilem nihilque fiſtuloſi illi ineſſe, contendunt. De corticis ſenſilitate, quantum novi, altum undique ſilentium, itaque, ut quid de eo ſtatuendum ſit, viderem, experimenta in vivis animalibus capienda neceſſario eſſe duxi, eaque ſimul rimanda, quæ de ſenſibilitate omnium cerebri partium in obſervatorum monumentis repereram (*a*). Aperui plura animalia, experimenta

(*a*) *Maximam ſenſibilitatem poſuerunt in corpore calloſo* BONTEKOE.

mea moderante Præceptore *Expp.* LOBSTEINIO, ita ut caute inſtituta fuiſſe ſpondere nullus dubitem. Inflictis cranio vulneribus, cum animalia cibum potumque rurſus capere cœpiſſent, duram matrem aperuimus, corticem ſecuimus, pupugimus ſine ullo doloris ſigno; abſtulimus medullam ab uno hæmiſphærio, adegimus acutam ſcindentemque lanceolam perpendiculariter ad cranii baſin uſque, in loco ubi os frontis cum parietalibus committitur, & nec his injuriis illatis dolorem ullum teſtata ſunt, quotquot ſecuimus animalia, ſed cum verſus poſteriorem cranii partem, ubi oblongata jacet medulla, ferrum adigeremus, horrendis doloribus ea vidimus vexari, torquere ſe mirum in modum, opiſthotono corripi, pedes volutare, cum quibus diris ſymptomatibus per aliquod tamen tempus ſolebat durare vita, quin & eorum quædam pro mortuis jam habita, immiſſa de novo lanceola eaſdem iterum ludere incipiebant tragœdias: hæc certa, hæc ex ipſa natura deſumta ſunt, ſed quid inde frugis nobis colligere licebit? Certe & pulpæ fautores ſatis ſuperfluum ducent in nervis noſtris corticem; ſed ita concludere non licet, quando quis pulcherrimas Naturæ leges nil fruſtanei admittere perpendit, ſæpiſſimeque fieri, ut quod hodie nullius uſus eſſe nobis videtur, alio momento, maximos explere inveniamus, quando partium nexum, poſitum, figuram, magnitudinem conſideramus.

LANCISI, LA PEYRONIE. In cerebello DRELINCOURT, BOHN, VIEUSSENS, RIDLEY, PERRAULT. In corpore ſtriato WILLISIUS & noviſſime HOUSSET. In ſpinali medulla plurimi & recentiſſime MIEG. vid. HALLER. Elem. phyſ. T. IV. L. X. Sect. VII. §. XXXIII. . . . . XXXVII. & EJUSD. Memoires ſur les parties ſenſ. & irrit. du corps hum. T. II. n. XV. p. 317 -- 421. paſſim. & T. III. n. XXII. p. 327 -- 331. Lauſ. 1760.

§. 22.

Quid autem, quod non ſolum corticem inſenſibilem viderimus, ſed & medullam illi hoc loco ſubjectam; imo, quod lanceolam per tot ex cortice & medulla conflatas partes immoto animale adegerimus? An ideo cerebri hæmiſphæria inſenſilia ſunt, quod informis ſit materia, quam Natura reliquis in baſi locatis partibus quaſi appoſuerit? An hoc probat major horum corporum durities, quando cum hæmiſphæriorum ſubſtantia comparatur, ita ut illatæ vi magis reſiſtant? An igitur cerebri ſuperior pars excreſcentia quaſi vel cruſta inferioris? Satis quidem hæc videntur probabilia ex noſtris experimentis, ſed multa ſunt quæ illam ſententiam amplecti non ſinunt, illamque evertunt. Nonne enim in ſenilibus corporibus ea per hanc legem ſenſibilia evaderent, quæ in juvenilibus non erant? Nonne medullæ oblongatæ appoſitæ partes ex ea ratione inſenſiles quoque exiſterent? Nonne Natura otioſum ſatis opus perfeciſſet, cum duriſſimum cranium totius encephali moli circumdaret? An & cortex & medulla, in ſuperiori cerebri parte æque inſenſiles, ubi ad baſin accedunt pariter ſenſilitate creſcunt? Videtur huic ſententiæ favere venerandi noſtræ artis ſenis Ill. MORGAGNI obſervatio, curioſorum attentione omnino digna, quam limatiſſimo ſuo ſtilo ita narrat: (*b*) » cerebrum hujus quoque hominis » diſſecans, præter cætera, quæ huc minus attinent, ad» notavi, tametſi exanguis viſus fuerat mori; ſanguinea » tamen puncta in medullaris ſubſtantiæ ſectionibus appa» ruiſſe, quæ & majora multo fiebant, cum a lateribus » comprimerem: tum illud, quod admiratione dignius

(*b*) *de ſedibus & cauſis morb. T. II. L. IV. Epiſt. L. art. 55.* Venet. 1761.

» fuit, cum ſtriata corpora aſſulatim, ut fit, perſecarem, » quamvis ſcalpello in quamcunque vellem partem directo, » inclinatove demum inciderim tota, nuſquam tamen ſtrias » medullares, ut ſemper alias, occurriſſe, earumque loco » quandam quaſi faſciam perpetuam medullarem ſe oſten- » diſſe, quam ſecundum eorum corporum longitudinem » corticalis utrinque ſubſtantia intercipiebat: neque homi- » nem tamen in cerebri & nervorum uſu quidquam a com- » muni, conſuetudine alicui paſſum eſſe, conſtabat: id quod » ii perpendant, velim, quibus certa quædam placent olim » propoſita illarum ſtriarum officia ». An ergo, nullo po- ſito inter has ſubſtantias diſcrimine ideo noſtri nervi ex utraque conflantur, ut medulla cortici fulcro ſit, quo tutius ad anteriora ducatur? An omnibus nervis corticalis quid ſeſe immiſcet juxta Cl. BATTIE (*c*) Virum, ſummo inge- nii acumine præditum? Arrideret ſatis illa ſententia, dum- modo ulteriorum experimentorum autoritate confirmata fuerit. Quicquid ſit, cum non ſolum corticem ex vaſculis conflari, ſed & medullam, ſi inflammata vel injecta fuerit eis turgere videamus (*d*), inque noſtris experimentis neu- trius ſubſtantiæ eſſe præ altera prærogativam deprehende- rimus; cum cæterum circa fiſtulas dubitatio locum hucuſ- que habeat, quid obſtat? quominus & cortici & medullæ ſenſum ineſſe, ideoque ſimul nervum noſtrum conſtituere ſtatuamus. Ultra progredi illi demum dabitur, qui per- fecta Ruyſchiana Albinianave arte plenius docuerit, quid ſit encephali ſubſtantia, qualiſque ſit in eo vaſorum ordo atque directio? Quantum eſt quod ignoramus! Quam mirifica ſunt tua opera DEUS!

(*c*) *Exercitat. de princip. anim. Exercit. IX. p. 126.* Londin. 1754.

(*d*) *vid. ALBINI Academ. annotat. L. I. C. XII. p. 39. ſqq.* Leidæ 1754.

THESES.

I.

In Acidi Salis dulcificatione Naphtam obtineri poſſe unanimi ore negaverunt Chemici. Obtinuit tamen, modumque procedendi indicavit primus Illuſtris SPIELMANN, Præceptor atque Patronus pie mihi venerandus. Vid. EJUS *Inſtit. Chem.* §. LXXI. Exp. LII. p. 184. edit. ſec.

I I.

Nervos duræ matri nullos eſſe vel eorum inanis demonſtrat opera, qui laborioſe illis inquirendo fruſtra inſudant. Senſibilem credere non ſinunt me experimenta mea.

I I I.

Multa ſunt, in quibus conveniunt peſtis, ſcorbutus atque venerea lues. Docent ſymptomata, ſimilisque feliciter adhibita medicatio.

I V.

Et cerebelli vulnera curata videmus. Olim a FALLOPIO, recentius a Chirurgo inter nos dexterrimo b. ſc. LEMAIRE. Vid. PLATNER. *Inſtit. Chir.* §. 547. not. *.